

ชื่อวิทยานิพนธ์	คุณภาพชีวิตของทารกคลอดก่อนกำหนด
ผู้วิจัย	สมสิริ อัครเสรี
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลแม่และเด็ก)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	
	พรศรี ศรีธัญญาพร วท.บ.(พยาบาล), ค.ม.(วิจัยทางการศึกษา)
	พองคำ ดิลกสกุลชัย วท.บ.(พยาบาล), วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์), Ph.D. (Nursing)
	ธราธิป โคละทัต พ.บ., ว.ว.(กุมารเวชศาสตร์), Fellowship in Neonatology

วันที่สำเร็จการศึกษา 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

คุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทารกคลอดก่อนกำหนด การที่ทารกคลอดก่อนกำหนดได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานในด้านโภชนาการ ภูมิคุ้มกันโรค การดูแลเมื่อเจ็บป่วย และเลี้ยงดูทารกให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง จะช่วยให้ทารกคลอดก่อนกำหนดเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของทารกคลอดก่อนกำหนดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของทารกคลอดก่อนกำหนด กลุ่มตัวอย่าง คือ ทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีอายุ 6 เดือน ซึ่งมารดาพมารับบริการตรวจสุขภาพ ณ คลินิกทารกคลอดก่อนกำหนดและ/หรือคลินิกเด็กดี ของโรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี วชิรพยาบาล และศูนย์บริการสาธารณสุข 30 จำนวน 110 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินน้ำหนัก ส่วนสูง ระดับพัฒนาการ และประวัติการเจ็บป่วยหลังจากออกจากโรงพยาบาลของทารกคลอดก่อนกำหนด แบบสัมภาษณ์การได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารกคลอดก่อนกำหนด และแบบสอบถามความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรของมารดา วิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุครรภ์ระหว่าง 32 - 36 สัปดาห์ น้ำหนักแรกเกิดระหว่าง 1,500 - 1,999 กรัม คะแนน Apgar scores 7 - 10 เมื่อ 5 นาที ภายหลังเกิด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ภาวะหายใจลำบาก ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ภาวะติดเชื้อ ภาวะซีด ภาวะ NEC ภาวะ BPD ภาวะชัก แต่มีระดับบิลิรูบินในเลือดสูง

ได้รับการส่องไฟ โดยมีระยะเวลาในการอยู่ในโรงพยาบาล 1 - 15 วัน และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 58.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของทารกคลอดก่อนกำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สภาวะภายหลังคลอดของทารกคลอดก่อนกำหนด ความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรของมารดา และรายได้ของครอบครัว ($r = -.2958, .4215, .2572$ ที่ระดับ .001, .01, .001 ตามลำดับ) ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพของมารดา และลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของทารกคลอดก่อนกำหนดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่ามารดาส่วนใหญ่มีความรู้ไม่ถูกต้องในเรื่อง ชนิดของภูมิคุ้มกันโรค อาหารเสริมสำหรับทารกอายุ 6 เดือน การดูแลเมื่อทารกเจ็บป่วย และมารดาตอบสนองความต้องการพื้นฐานของทารก ไม่ถูกต้องในเรื่อง การได้รับนมมารดาตั้งแต่แรกเกิดถึง 4 เดือน การได้รับอาหารเสริมสำหรับทารกอายุ 6 เดือน การรักษาความสะอาดช่องปากของทารก และการได้รับการสนับสนุนในการเลี้ยงดูจากบิดา

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีข้อเสนอแนะว่าพยาบาลควรส่งเสริมให้ทารกคลอดก่อนกำหนดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยให้คำแนะนำแก่มารดาให้มีความรู้ในเรื่องการให้นมมารดา การให้อาหารเสริม การรักษาความสะอาดของช่องปาก ภูมิคุ้มกันโรค การให้บิดามีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูบุตร ในการให้คำแนะนำดังกล่าวให้พิจารณาถึง สภาวะภายหลังคลอดของทารกคลอดก่อนกำหนด ความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรของมารดา และรายได้ของครอบครัว